

Sygn. akt VI Ka 111/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak (spr.)
Sędziowie:	SSO Piotr Żywicki SSO Irena Śmietana
Protokolant	sekr. sądowy Aneta Zembrzaska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Ryszarda Maziuka

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015r.,

sprawy R. S. (1)

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 20 stycznia 2015 r., sygn. akt VIII K 840/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I w ten sposób, że obniża karę łączną do 7(siedmiu) lat i 3(trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji.

Sygn. akt VI Ka 111/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Elblągu w sprawie VIII K 840/14 rozważał możliwość objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wobec skazanego R. S. (1) w prawomocnych wyrokach:

I. Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 20 września 2004 r. w sprawie II K 319/04, za czyny popełnione w ramach ciągu przestępstw w dniach 24 listopada 2002 roku, 26 grudnia 2003 roku i 04 stycznia 2004 roku kwalifikowanych z

art. 279 § 1 k.k. na karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 50 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych,

II. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie VIII K 182/05, za ciąg przestępstw kwalifikowanych z art. 279 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione w dniach 23 listopada 2004 roku, w nocy z 12/13 listopada 2004 roku, w okresie od 11 do 12 grudnia 2004 roku, w dniu 12 listopada 2004 roku, 12 listopada 2004 roku, 07 grudnia 2004 roku, 6 listopada 2004 roku, 18 grudnia 2004 roku, 21 grudnia 2004 roku, na karę 4 lat pozbawienia wolności, za czyn kwalifikowany z art. 229 § 3 k.k. popełniony w dniu 19 grudnia 2004 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, za czyn kwalifikowany z art. 224 § 2 k.k. popełniony w dniu 11 marca 2005 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

III. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 11 lutego 2008 r. w sprawie VIII K 118/04, za czyny popełnione w warunkach ciągu przestępstw w dniach 18 czerwca 2002 roku, 25 lipca 2002 roku, 22 października 2002 roku, 09 listopada 2002 roku 07 grudnia 2002 roku, 15 grudnia 2002 roku, 18 grudnia 2002 roku, 22 grudnia 2002 roku, zima 2002 roku w okresie zimy 2002 roku, w okresie zimy 2002 roku, 19 kwietnia 2003 roku, z nocy z 22 na 23 maja 2003 roku, w maju 2003 roku, w dniu 04 czerwca 2003 roku, 07 czerwca 2003 roku, w dniu 17 czerwca 2003 roku, w dniu 05 lipca 2003 roku kwalifikowanych z art. 279 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 k.k. na karę 6 lat pozbawienia wolności, za czyn kwalifikowany z art. 286 § 2 k.k. popełniony w dniach 08 i 09 czerwca 2003 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 10 czerwca 2003 roku kwalifikowany z art. 190 § 1 k.k. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w okresie pomiędzy dniem 09 czerwca 2002 roku a dniem 22 grudnia 2002 roku kwalifikowany z art. 291 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 22 grudnia 2002 roku kwalifikowany z art. 270 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzono karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 20.01.2015r. w sprawie VIII K 840/14:

I. na podstawie art. 569 §1 kpk w zw. z art. 85 kk w zw. z art. 86 §1 kk, art. 91§1 kk połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 20 września 2004 roku sygn. akt II K 319/04, oraz Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 11 lutego 2008 roku sygn. akt. VIII K 118/04 i wymierzono skazanemu karę łączną 8 lat pozbawienia wolności;

II. pozostałe rozstrzygnięcia w wyrokach objętych wyrokiem łącznym pozostawiono do odrębnego wykonania;

III. na podstawie art. 572 kpk umarżono postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie VIII K 182/05,

Ponadto zwolniono skazanego od uiszczenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego, zaskarżył powyższy wyrok w całości na korzyść skazanego, przy czym na mocy art. 438 pkt. 4 kpk zarzucił rażąca niewspółmierność orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności w stosunku do celów jakie kara ta winna spełnić w zakresie prewencji szczególnej i społecznego oddziaływania. Stawiając ten zarzut obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary łącznej w niższym wymiarze, zgodnie z zasadą pełnej absorpcji lub o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji celem ponownego jej rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę skazanego częściowo zasługiwała na uwzględnienie, przy czym jej wynikiem nie mogło być postulowane orzeczenie kary łącznej w najniższym wymiarze, zgodnym z zasadą absorpcji.

Na wstępie stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził przewód sądowy gromadząc materiał dowodowy pozwalający na merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, w tym m.in. opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej i informację z K. o osobie skazanego. Prawidłowo też przyjął, że spośród kar wymierzonych R. S. w

trzech jednostkowych wyrokach, to wyrokiem łącznym mogą być objęte jedynie kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami: Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 20 września 2004 roku sygn. akt II K 319/04, oraz Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 11 lutego 2008 roku sygn. akt. VIII K 118/04. W tym miejscu nie można zgodzić się z obrońcą skazanego, by zachodziły warunki do połączenia kar z wyroków w sprawie VIII K 118/04 i VIII K 182/05 Sądu Rejonowego w Elblągu, gdyż samo stwierdzenie, że połączenie kar z tych wyroków stworzyłoby bardziej korzystną sytuację dla skazanego nie byłoby wystarczające dla przyjęcia takiej konfiguracji, gdyż- wbrew stanowisku skarżącego- nie spełniałoby warunków z art. 85 kk, albowiem pomijałoby „pierwszy wyrok” (tj. wyrok Sądu Rejonowego w Malborku w sprawie II K 319/04), o którym mowa w tym przepisie. Również powoływanie się na odbycie kary orzeczonej w wyroku Sądu Rejonowego w Malborku w sprawie II K 319/04 nie może przemawiać za pominięciem tego skazania przy orzekaniu kary łącznej, gdyż art. 92 kk zawiera wskazanie, że nie stoi na przeszkodzie wydaniu wyroku łącznego wykonane w całości albo w części poszczególnych kar wymierzonych za należące do ciągu lub zbiegające się przestępstwa. Z tego też względu argumenty takie, zawarte w uzasadnieniu apelacji obrońcy, nie podlegały uwzględnieniu.

Jednak kształtując wymiar kary łącznej obejmującej kary z wyroków wskazanych w pkt. I zaskarżonego wyroku łącznego, to sąd I instancji nie uwzględnił właściwie wymowy opinii o skazanym z jego pobytu w jednostce penitencjarnej. Obrońca w swojej apelacji przede wszystkim podniósł zarzut rażącej niewspółmierności kary. Wskazał tu należy, iż przypadek rażąco niewspółmiernej kary zachodzi wówczas gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary łącznej. Stwierdzić także należy, iż nie chodzi tu o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary ale o różnice tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać byłoby można – również w potocznym tego słowa znaczeniu – „rażąco” niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się zaakceptować (OSNPG 1974/3-4/51; OSNPK 1995/6/18).

Sytuacja taka, zdaniem sądu odwoławczego, w przedmiotowej sprawie zachodzi. Rozpoznając sprawę sąd rejonowy w uzasadnieniu wyroku wskazał jakie okoliczności uwzględnił wymierzając R. S. karę łączną 8 lat pozbawienia wolności. Należy przypomnieć, że sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa (tzw. absorpcja) do ich sumy (tzw. kumulacja) . Te granice stanowią skrajne możliwości wymierzenia kary łącznej, zaś sąd ma możliwość wymierzenia kary łącznej mieszczącej się między tymi skrajnymi granicami (tzw. asperacja). Najwyższa z kar jednostkowych orzeczonych wobec R. S. w wyrokach które podlegały połączeniu w ramach rozpoznawanej sprawy to kara 6 lat pozbawienia wolności, zaś suma kar jednostkowych to 10 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności (bowiem w przypadku wydawania wyroku łącznego dotychczasowe kary łączne z wyroków jednostkowych są niwelowane) i w tych granicach mogła być wymierzona skazanemu kara łączna.

Należy też zaznaczyć, że na wymiar kary łącznej nie ma już wpływu ani stopień zawinienia z jego funkcją limitującą. Decydujące znaczenie ma zaś wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Ponadto wymierzając karę łączną w ramach wyroku łącznego i oceniając zachowanie skazanego należy brać też pod uwagę czy oprócz popełnieniu czynów przypisanych mu w wyrokach jednostkowych podlegających połączeniu to czy skazany popełnił inne przestępstwa. Bowiem popełnienie wielu przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (orzekania kary łącznej w wysokości kary najsurowszej orzeczonej za zbiegające się przestępstwa).

Przenosząc powyższe rozważania na ocenę okoliczności ustalonych w przedmiotowej sprawie to należy stwierdzić, że oprócz okoliczności pozytywnej dla skazanego, a dostrzeżonej właściwie przez sąd I instancji (podobieństwo popełnionych przestępstw), to faktycznie nie było podstaw do zastosowania przy wydawaniu tego wyroku łącznego jedynie zasady absorpcji z uwagi na trzykrotną karalność oskarżonego, a także uwzględniając, że przypisanych mu przestępstw dopuścił się on na przestrzeni 2 lat. Mimo jednak prawidłowego zastosowania zasady asperacji, to kara łączna 8 lat pozbawienia wolności jawi się jako rażąco surowa w świetle opinii o skazanym z jednostki penitencjarnej. Sąd I instancji krótko wskazał, że zachowanie skazanego w czasie pobytu w warunkach izolacji więziennej określono jako dobre. Jednak nie można pominąć tego, że wydana opinia o zachowaniu skazanego w trakcie odbywania kar

wskazuje na zachowanie o wiele lepsze niż takie, które można by podsumować krótko, że jest dobre. Oceniając zachowanie R. S., w porównaniu do zachowania innych osób odbywających kary pozbawienia wolności, to zachowanie to należy ocenić jako bardzo dobre (mimo, że opiniujący podsumował je jako dobre), uwzględniając takie okoliczności jak: wielokrotne nagradzanie, brak kar dyscyplinarnych, wypowiedzi krytyczne o dotychczasowym postępowaniu i popełnianiu przestępstw, zatrudnienie w ZK i dobra opinia o jego pracy, udział w indywidualnym programie oddziaływania z właściwą realizacją zadań wyznaczonych w ramach tego programu, grzeczna i regulaminowa postawa wobec przełożonych, brak konfliktów ze współosadzonymi. Nie można też pominąć i tego, że autor opinii prognozę penitencjarną, na obecnym etapie odbywania kary przez skazanego, określił jako pozytywną. Stąd faktycznie bardzo dobra opinia o zachowaniu R. S., która została niedostatecznie uwzględniona przez sąd orzekający przy kształtowaniu kary łącznej, przemawiała za obniżeniem kary łącznej, przy czym nie zachodziły jednak podstawy, do ukształtowania tej kary z zastosowaniem zasady absorpcji. Podkreślić tu trzeba, że wymierzając karę łączną, sąd nie może czynić tego w oderwaniu od określonych w art. 53 kk dyrektyw wymiaru kary, przy uwzględnieniu specyfiki orzekania o karze łącznej. W sytuacji, gdy każde z przestępstw skazanego cechowała znaczna społeczna szkodliwość, popełnił on wiele przestępstw, na przestrzeni dwóch lat, to kształtowanie kary łącznej przy zastosowaniu pełnej absorpcji stanowiłoby niczym nieuzasadnione premiowanie skazanego.

Z tych też względów sąd odwoławczy, na mocy art. 437§2kpk zmienił zaskarżony wyrok w pkt. I i obniżył karę łączną do 7 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, gdyż w ocenie sądu okręgowego tak ukształtowana represja karna stwarza realne możliwości osiągnięcia korzystnych efektów poprawczych w zachowaniu oskarżonego, a nadto kara w tym wymiarze będzie oddziaływała właściwie na społeczeństwo, osiągając w ten sposób cele prewencji ogólnej, poprzez odstraszenie innych od popełniania wielu przestępstw. Ponadto w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Mając na uwadze obecną sytuację materialną skazanego sąd odwoławczy zwolnił go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji.